

طلوع و غروب امپراتوری بابل

حدود 2000 سال قبل از میلاد دولت شهرهای سومری به ویژه دولت شهر اور فروپاشیدند و راه را برای ایجاد کشورهای کوچک پادشاهی گشودند. یکی از این کشورها در پیرامون شهر بابل تاسیس شد...

حدود 2000 سال قبل از میلاد دولت شهرهای سومری به ویژه دولت شهر اور فروپاشیدند و راه را برای ایجاد کشورهای کوچک پادشاهی گشودند. یکی از این کشورها در پیرامون شهر بابل تاسیس شد. شهر بابل در 100 کیلومتری جنوب شهر بغداد امروزی واقع شده بود و قلمروی آن را کشور سابق اكد تشکیل می داد. ساکنان بابل به زبان اکدی (یا کلدانی) سخن می گفتند که مانند تمام زبان های خانواده زبان سامی ریشه ال یا بال در آن وجود داشت.

واژه بابل در زبان سامی آن دوره به مفهوم «#دروازه خدایان» بود. بابل در دوران سلطنت طولانی حمورابی از 1792 تا 1750 قبل از میلاد به اوج شکوه خود رسید. حمورابی فتح سرزمین های سومر و اكد را تکمیل کرده و پادشاهی ماری در سوریه کنونی را نابود کرد. او یک قانون گذار بزرگ بود و قانون مشهور حمورابی را در 282 ماده تدوین کرد که یک نسخه آن که بر سطح یک لوح از جنس سنگ بازالت حک شده است ، در موزه لوور پاریس نگهداری می شود. با تدوین این قانون حمورابی تمایل خود برای برتری قانون در امپراتوری وسیعش را نشان می دهد. او تمام خدایان محلی را تحت فرمان یک خدای برتر ، مردوخ ، خدای بابل درآورد. نخستین امپراتوری بابل در حدود سال 1595 قبل از میلاد توسط هیتی ها و پادشاه آنها مورسیلی ویران شد. هیتی های تازه وارد به خاورمیانه قومی از ریشه هند و اروپایی بودند که در مرکز ترکیه کنونی یک کشور به نام پادشاهی هیتی را تاسیس کرده بودند و پایتخت آنها هاتوسا نام داشت. علت برتری آنها بر اقوام و کشورهای همسایه آگاهی این قوم از ذوب فلز آهن بود ، بنابراین سلاح های آنها بر سلاح های برنزی و مسی اقوام همجوار برتری داشت. مدتی بعد بابل به اشغال آشوریان درآمد. آشوریان دارای فرهنگ مشابه بابل بودند و مانند قوم بابل به زبان اکدی که یک ریشه زبان سامی بود ، سخن می گفتند. آشوریان با پادشاه خود سالمانازار اول حدود سال 1274 قبل از میلاد کشور گشایی های خود را آغاز کرده و اندک اندک سراسر خاورمیانه را تصرف کردند.

در زمان سلطنت آشور بانپال که در سال 668 قبل از میلاد آغاز شده بود ، قلمروی آشوریان تا مصر گسترش یافت ، اما تقریباً 20 سال پس از مرگ او در سال 630 قبل از میلاد ، امپراتوری آشور توسط هوخشتره پادشاه مادها که با بابل متحد شده بود ، منقرض گردید. بابل بار دیگر توانست شکوه گذشته خود را بازیابد. نابو پولاسار که توسط آشوریان حاکم بابل شده بود پس از اتحاد با هوخشتره پادشاه مادها و منقرض کردن سلسله آشوریان ، به عنوان پادشاه بر تخت سلطنت بابل نشست و این کشور استقلال خود را دوباره بازیافت.

پس از او پسرش بخت النصر یا نبوکد نصر در سال 605 قبل از میلاد پادشاه بابل شد. او ابتدا مصریان را در خارکمیش شکست داد و آنها را از خاورمیانه بیرون راند.

مدتی بعد ، کشور یهودیه را تحت تسلط خود درآورد و شهر تیر (صور در لبنان کنونی) در فنیقیه را تصرف کرد. بخت النصر به توسعه شهر بابل پایتخت خود پرداخت.

او حصار به طول 18 کیلومتر را در پیرامون شهر ایجاد کرد که ورودی اصلی شهر دروازه ایشتر بود. از دروازه ایشتر راهی سنگفرش شده به معبد خدای مردوخ منتهی می شد. بخت النصر دستور بازسازی زیگورات بابل را داد که اساس احداث برج مشهور بابل شد. احداث باغهای معلق بابل به بخت النصر نسبت داده شده است. با مرگ بخت النصر در 562 قبل از میلاد و اندکی بعد یک فرد فرصت طلب به نام نبوکنید سلطنت بابل را تصاحب کرد. پس از او پسرش بالتازار در سال 548 قبل از میلاد پادشاه بابل شد.

در سال 539 قبل از میلاد ، کورش پادشاه بزرگ هخامنشی سراسر بین النهرین را تصرف و شهر بابل را نیز اشغال کرد. امپراتوری بابل منقرض شد و بابل به یک شهر کوچک مبدل گردید و دیگر هرگز امپراتوری بابل تجدید نشد.

بهرام افشاری / جام جم